

01 квітня для 8-А класу

02 квітня для 8-Б і 8-В класів

Тема: Дискусія про труднощі дорослішання, осмислення важливості моральних чеснот, дружби та підтримки батьків

Перегляньте буктрейлер до твору Ніни Бічуї “Шпага Славка Беркути” за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=jvAUerAyeQc>

- Хто, на вашу думку, головний герой повісті?
- Чому Славко Беркута не став виправдовуватися перед судом і на суді?
- Що, на ваш погляд, об’єднує дітей у творі, у чому й чому вони різні?
- Чи є в цьому творі ідеально позитивні герої?
- Хто найбільше припав вам до душі?
- Порівняйте ставлення вчителів, вихователів до дітей — класного керівника Варвари Трохимівни, учителя географії Антона Дмитровича, тренера Андрія Степановича, директора школи, старенької вчительки Надії Григорівни.
- Якими показані батьки дітей? Чи схожі вони на батьків сучасних дітей?
- Чи трапляються, на ваш погляд, зображені в повісті події в реальному житті, чи це умовні ситуації, плід фантазії письменниці?

Славко Беркута, Юлько Ващук, Стефко Вус, Лілі — головні герої твору, яким властиві індивідуальні, а разом із тим і типові характери дітей-підлітків. Н. Бічуя психологічно глибоко змалювала тип героя-дитини, що намагається самоствердитися, наполегливо, шляхом «максимального навантаження». йде до своєї мети (виліковує себе, щоденно тренується, щоб бути найкращим фехтувальником), уміє переживати поразки, бути самокритичним і робити висновки. Так, це дійсно про **Славка Беркуту**. Ситуації, у які потрапляє підліток, не тільки загартовують його характер, силу волі, підтверджують морально-етичні переконання, а й додають досвіду, роблять його дорослішим. «Але ж до кожної людини врешті приходять момент, коли вона стає старшою, і не обов’язково для цього лічити свій вік на десятки — події не раз важать більше, ніж час». — читаємо у творі.

Юлько Ващук — герой, характер якого формується під впливом надмірної любові батьків та їхнього ставлення до людей, яких вони

вважають нижчими за соціальним статусом. Однак поруч зі славолубством, зверхністю, зневажливим ставленням до інших, заздрістю, нечесністю в цього хлопчини є й позитивні риси. Він глибоко емоційний і вразливий. Юлько спалює свої малюнки через те, що Славко порівнює його коней з уже десь баченими; не може змиритися з тим, що його батько привласнив чужі думки, роздуми, видавши книгу-плагіат про Львів. Письменниця вміє максимально чітко показати персонажа через призму його внутрішнього світу, переживань, світоглядних переконань. Вкраплення в текст внутрішніх монологів, міркувань вголос, акцентування на психологічних деталях портретотворення, опис вчинків, показ зображуваних подій «очима». то одного, то іншого персонажа — шляхи, за допомогою яких авторка створює багатоаспектний, колоритний, цілісний і повноцінний образ дитини.

Ще один тип характеру — **Стефко Вус**. За допомогою художніх деталей, фрагментів авторської розповіді, нанизаних одна на одну подій-ситуацій (як, наприклад, випадок із сорокою, розмови з сестрою та колишньою вчителькою) читач дізнається про весь пройдений підлітком шлях. Його поведінка зумовлена середовищем, яке змушує оздоблюватись, «наїжачуватись». щоб таким способом захищатися від жорстокості світу. Внутрішньо Стефко інший: він може бути ніжним, добрим і лагідним, турботливим братом і справжнім другом. Він живе у своєму світі спогадів про бабусю Олену, світі сільської природи, і йому складно адаптуватися до життя в місті, в одній квартирі з батьком-п'яницею. Проблема недоглянутості сиріт і напівсиріт, дітей із неблагополучних сімей — особливо гостро постає сьогодні.

Успішна, всебічно розвинена і талановита дівчинка Лілі, яка виявила себе і в кіномистецтві, і у бальних танцях, і у вивченні іноземних мов — ще один яскравий образ дитини у повісті, який, хоч і не так глибоко психологічно вмотивований, але важливий порушеною проблемою лідерства.

... Письменниця дуже влучно змалювала образи байдужих, а то й жорстоких педагогів — класного керівника, директора, які не цікавляться учнями. І тут же з'являється альтернатива таким персонажам — образи вчителя-географа, що вміє побачити дитячу душу, підтримати й допомогти, чи тренера Славка Беркути, який бере на себе роль старшого брата, розуміє дитячу душу. Справжні морально-етичні цінності позачасові, як і твір, що

вчить щирості, відкритого погляду на світ, вірі в добро, любові, прощенню, прагненню до гармонії і самовдосконалення.

(За Тетяною Качан)

*** Інтерактивна вправа «Мозковий штурм».**

Визначте проблематику повісті Н. Бічуї «Шпага Славка Беркути». зробіть висновки:

- Формування характеру підлітка; вплив на його поведінку та світоглядні позиції сім'ї, школи, середовища тощо. Змужніння й дорослішання дитини як розширення її життєвого досвіду: поступової «належності до світу». де більша відповідальність, «де ніхто не має права легковажно, безвідповідально й нерозсудливо ставитися до життя». де суворіші закони та випробування.
- Самореалізація дитини.
- Стосунки ровесників (перше кохання й протистояння, суперництво друзів і самоствердження).
- Діалог поколінь, батьків і дітей, їх стосунків. Морально-етичні проблеми (чесність, підлість, байдужість, безвідповідальність та ін.).

Висновки.

Як бачимо, це проблеми вічні, хоч вони і накладаються на реалії тієї чи іншої епохи. Ніна Бічуя в цьому тексті звела ці реалії до мінімуму. Тільки окремі деталі свідчать про те, що зображувані події розгортаються на тлі повоєнного життя радянської країни. Поза текстом залишаються диктовані режимом правління зловоденні проблеми того часу, ідеологічна заангажованість. Винятком є хіба що сцена суду над дитиною, яка відбувається в умовах радянської школи. Авторка займає однозначну позицію в зображенні цього явища. Але хіба в наш час діти не стають свідками, а то й жертвами загального осуду, підступності ровесників, протистояння в шкільному колективі? На жаль, подібні явища мають місце в сучасному суспільному житті.

Перегляньте дискусію за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=aX2IF69bFj4>

ВИКОНАЙТЕ ІНТЕРАКТИВНУ ВПРАВУ на знання змісту ЗА ПОСИЛАННЯМ:

<https://learningapps.org/display?v=pgurwbumc16>

Домашнє завдання:

01 квітня : для 8-А класу

Виконати тестове завдання за посиланням:

Код доступу **8522852**

Використайте цей код, відкривши посилання join.naurok.ua

02 квітня для 8-Б класу

Код доступу **8653168**

Використайте цей код, відкривши посилання join.naurok.ua

02 квітня для 8-В класу:

Код доступу **9410610**

Використати цей код, відкривши посилання join.naurok.ua